Tesóság

3x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra (magyar, testnevelés, technika)

3.
tanegység

Miről szól ez a tanegység?

Mindenkinek van egy álma egy „igazi” testvérről, akkor is, ha van testvére, és akkor is, ha nincs. Az egykék mindennél jobban vágynak egy testvérre, ahol viszont több gyerek van, nem egyszerű a legnagyobb, a középső és a legkisebb helyzete sem. A testvérek összetartozását fejezi ki a karkötő, amit az utolsó órán készíthetünk.

Áttekintő vázlat

3.1 Az álomtesó	45 perc
3.1a Milyen tesót szeretnél?	15 perc
3.1b Egyetlen kívánság	30 perc
3.2 Tesóság	45 perc
3.2a Egyformák	15 perc
3.2b Középső	15 perc
3.2c Középsőkből lesznek az elsők	15 perc
3.3 Testvérkarkötő	45 perc
Összesen:	**3x45 perc**

Előkészületek

Gyűjtsünk fonalmaradékokat, illetve a már gyűjtött fonalakat egészítsük ki új szerzeményekkel! Gyöngyfűzéshez való anyagokat, eszközöket is előkészíthetünk.

FELDOLGOZOTT MŰVEK
Petőcz András: *Dodó házasodik*
Miklya Luzsányi Mónika: *Egyetlen kívánság* (online)
Orbán Ottó: *Egyformák*
Müller Péter Sziámi: *KözÉPső*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?
Szöveggyűjtemény
Internet, projektor, hangfal

Fonalmaradékok (Damil, tű, gyöngyök)
Olló

SZÖVEGGYŰJTEMÉNY
Évfolyam
2. osztály

FELADATOK LEÍRÁSA

3.1 Az álomtesó

45 perc

3.1a Milyen tesót szeretnél?

15 perc

A gyerekekkel beszélgessünk arról, hogy milyen tesót szeretnének! (Mindegy, hogy már van tesójuk vagy nincs.) Kisebbet vagy nagyobbat, mint ők maguk? Fiút vagy lányt? Mi lenne vele a legjobb? Mit csinálnátok együtt? Mi lenne a kedvenc játéka, színe, étele stb.? Miért jó, ha az embernek van testvére?

Olvassuk el ***Petőcz András*** *Dodó házasodik* című versét, és beszéljük meg, Dodónak mi a legnagyobb problémája! Igazat adunk-e neki? Miért rossz dolog egyedül lenni („páratlanul”)? Keressük ki a versből, hogy kinek ki a párja!
Ki lehet Dodó? És ki lehet Csutorás Gergely?

MIT AKARUNK ELÉRNI?
A gyerekek értsék meg, hogy a legnagyobb kincs a testvérük.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?
Projekciós beszélgetés
Versolvasás, beszélgetés a versről
Mesehallgatás, meseolvasás
A történet folytatása részenként
Szoborjáték
Kihangosítás

JEGYZETEIM

Vedd figyelembe!

Csutorás Gergely a kislány – Dodó – mesebeli barátja, aki vissza-visszatér Petőcz András gyerekverseiben.
A csutora szó is mesébe illő régies szó, amit a kislány képzelete a mesehős nevébe emel. A csutora jelenthet pipát, kulacsot vagy trombitafúvókát is. Legénnyes-férfias hangzású és jelentésű.
Dodó a versbeszélője Petőcz András *Dodó és a bohóca* című versének is, ami szerepel *Angyalmese* című 3–4. osztályos szöveggyűjteményünkben (167. o.).

3.1b Egyetlen kívánság

30 perc

Tegyük fel a gyerekeknek a következő kérdést, majd beszélgessünk: Ha egyetlen kívánságod teljesülhetne, mit kívánnál? (Azt nem kívánhatod, hogy legyen még x számú kívánságod.) Mi az, amire legjobban vágysz, amit a leginkább szeretnél, vagy ami a legjobban hiányzik az életedből?

Ezután ismerjük meg ***Miklya Luzsányi Mónika*** *Egyetlen kívánság* című meséjét (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)! A tanító olvassa fel részletekben, és a gyerekek próbálják kitalálni minden rész után a mese folytatását!

1. rész
   A mese elejétől a „…világgá megyek” tagmondatig.
2. rész
   „No, az nagy ostobaság… – …kérdezte ismét, de most már Gittától.”
3. rész
   „Hát… – …kovácsmester házában.”
4. rész
   „Abban azonban… – …teljesítjük.”
5. rész
   „Abban a pillanatban… – …legjobb a világon.”
6. rész
   „A varázsgömb… – …lehetett volna egy kistestvére.”

Beszéljük meg:
– Miért volt olyan kiállhatatlan a királykisasszony?
– Miért nem értékelte az ajándékokat?
– Mire vágyott legjobban a világon?
– Mit gondoltok, miért?

Végül a gyerekeket osszuk kis csoportokra, és minden csoport alkosson egy állóképet, mintha egy filmkocka lenne a meséből! Majd a csoportok mutassák be egymás után az állóképeket, és a többiek adjanak címet neki! A tanító lehet a „hangosító”, aki egy-egy szereplő elé odatartja a képzeletbeli mikrofont. Ekkor a szereplő „kihangosítja”, hangosan kimondja, amit abban a helyzetben érez vagy gondol. Így segít beazonosítani a jelenetet.

JEGYZETEIM

3.2 Tesóság

45 perc

3.2a Egyformák

15 perc

Olvassuk el Orbán Ottó *Egyformák* című versét, és beszélgessünk arról, miért jó a legkisebb, és miért jó a legnagyobb testvérnek lenni!

Majd fedezzük fel a vers játékos (időmértékes) ritmusát, ami a hosszú és rövid szótagokkal játszik, mintha a kicsi és nagy testvér játszana egymással. Kétsoronként, felelgetve, a ritmust koppantva mondhatjuk a verset:

Kati és Eszter	U U — — U	ti-ti-tá-tá-tá
egyformák,	— — —	tá-tá-tá
nincs is náluk	— — — U tá-tá-tá-tá	
egyformább.	— — —	tá-tá-tá
Egyik kicsi, a	— — U U U	tá-tá-ti-ti-tá
másik nagy,	— — —	tá-tá-tá
mégis mása a	— — — U U	tá-tá-tá-ti-ti
másiknak.	— — U	tá-tá-tá
Ha kicsi, ha nagy,	U U U U —	ti-ti-ti-ti-tá
békén sose hagy.	— — U U —	tá-tá-ti-ti-tá

3.2b Középső

15 perc

A gyerekek a mesefeldolgozásnál használt csoportokban alkossanak nyomozó csoportokat, és nyomozzák ki, hogy igaz-e ***Müller Péter Sziámi:*** *KözÉPső* című versének kezdő két sora: „Énnekem a legnehezebb,
mert középső gyerek vagyok!”
Mivel támasztja alá igazát Brúnó, a versbeszélő? Milyen ellenvetésünk lehet? A csoport szerint igaza van-e?
Miben bízik Brúnó? Ti mivel biztatnátok?

A csoportok számoljanak be az eredményeikről!

3.2c Középsőkből lesznek az elsők

15 perc

Az előző két feladat után vonuljunk le az udvarra, és játsszuk a jól ismert „Üsd a harmadikat!” játékot! Ebben a játékban előbb vagy utóbb a középsőkből lesznek az elsők!
A játék leírását és bemutató videóját megtaláljuk a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.

MIT AKARUNK ELÉRNI?
A gyerekek tudjanak beszélni a testvérrangsorból fakadó nehézségekről.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?
Versolvasás, beszélgetés a versről
Ritmusjáték
Csoportmunka: szövegnyomozás
Mozgásos játék

JEGYZETEIM

MIT AKARUNK ELÉRNI?
A gyerekek egy maguk készítette karkötővel is fejezzék ki a testvérükkel, testvéreikkel való összetartozást.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?
Testvérkarkötő készítése hármas fonással (vagy gyöngyfűzéssel)

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?
Fonalmaradékok (Damil, tű, gyöngyök)
Olló

3.3 Testvérkarkötő

45 perc

A gyerekek egyszerű hármas fonással készítsenek a testvérüknek vagy testvéreiknek egy karkötőt, ha lehet, olyan színekből, amelyeket a testvérük szeret! Ha nincs testvérük, akkor az unokatestvérüknek vagy a legjobb barátjuknak készítsenek karkötőt! (A fonás leírása képekkel illusztrálva elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.)

Ha nincs elég fonalunk, vagy változatosabb megoldásokat szeretnénk, akkor egyszerű gyöngyfűzéssel is készíthetnek karkötőt a gyerekek.

JEGYZETEIM